

XXVII. Teurastamo

Teurastamon toimintakertomus ¹⁾ v.lta 1940 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Kokouksessaan tammi-kuun 17 p:nä 1940 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi varatuomari E. Tulenheimon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, toimittaja A. E. Leinon, osastopäällikkö prokuristi F. Moisalan ja pankintaloudenhoitaja A. E. Monnbergin. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli sosiaalijohtaja J. W. Keto. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori Ehrström ja sihteerinä kaupunginhallituksen kansliasihteerinä A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1940 15 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 207 ja sen lähettämien kirjeiden luku 114.

Lausunnot y.m. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: esitys sirpalesuojan rakentamiseksi teurastamon alueelle, lausunto tukkumyynihallin ja lihantarkastamon laskeutuneiden lattioiden ja rikkoutuneiden viemärien korjauksesta, lausunto pysyväisen pommisuojan rakentamisesta teurastamon alueelle, lausunto neljännen jäähdytyskoneen hankinnasta, lausunto laitoksen auton varustamisesta puukaasuttimella, ehdotus teurastamon navettojen ja ratapihan laajentamisesta, lausunto muualla teurastettujen eläinten vuotien tarkastuksesta, ehdotus suolipesimön laajentamisesta sekä lisäpukuhuoneiden rakentamisesta ja lausunto Nahkatehtaitten Hankinta oy:n ehdotuksesta teurastamossa muualla teurastettujen eläinten vuotien tarkastusmaksun perimisestä.

Teurastamon toiminta

Henkilökunta. Teurastamon henkilökunnasta oli suurin osa kutsuttuna sotapalvelukseen ja välittömään rintamapalvelukseen osallistui yhteensä 37 henkilöä, joista isänmaamme vapauden puolesta henkensä uhrasivat seuraavat:

Apu- ja puhtaanapitomies Toivo Edvard Mämmelä kaatui helmikuun 22 p:nä 1940; vaakaaja Hemming Karl Edvard Öhberg kaatui maaliskuun 5 p:nä 1940; ja teurastaja Toivo Einari Hakala kaatui maaliskuun 7 p:nä 1940.

Teurastusosastot. *Teurastusosastoilla* teurastettiin ja tarkastettiin v. 1936—40 seuraava määrä eläimiä:

	1936	1937	1938	1939	1940
Sonneja	3,101	3,469	4,439	5,007	4,677
Lehmiä	10,573	16,361	20,015	22,571	34,771
Hiehoja ja isoja vasikoita	9,219	10,998	17,294	18,946	22,538
Pikkuvasikoita	1,158	2,945	4,271	5,549	5,623
Lampaita ja vuohia	5,475	8,657	14,039	15,643	14,055
Sikoja	16,313	19,340	24,901	30,210	15,560
Porsaita	59	105	200	259	148
Hevosia	83	158	207	154	1,477
Poroja	15	—	1	—	—
Yhteensä	45,996	62,033	85,367	98,339	98,849

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v.lta 1940/41.

Edellä luetellut v:n 1940 ruhot vastasivat 8,103,185 kg lihaa, josta 77.6 % oli nautakarjan, 2.1 % lampaan, 15.9 % sian ja porsaan sekä 4.4 % hevosen ihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 29 raavasta ja 32 vasikkaa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	3	597	2	3	600
Lehmiä	101	9,579	932	14,952	24,531
Hiehoja ja isoja vasikoita	7	384	51	928.5	1,312.5
Pikkuvasikoita	39	589	38	233	822
Lampaita ja vuohia	37	962	361	3,916	4,878
Sikoja	48	2,233	231	2,415	4,648
Hevosia	6	1,128	11	200	1,328
Yhteensä	241	15,472	1,626	22,647.5	38,119.5

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 25,105.5 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 63,225 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	9,004	58,605	67,609
Lampaita ja vuohia	290	13,765	14,055
Sikoja ja porsaita	8,286	7,422	15,708
Hevosia	364	1,113	1,477
Yhteensä	17,944	80,905	98,849

Karjatallien käyttö. Talleissa yötä olleiden eläinten määrä ilmenee seuraavista numeroista:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Eloäk.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ...	754	789	980	1,855	1,626	1,184	1,327	2,807	4,603	6,433	3,135	551	26,044
Vasikoita ..	12	54	76	30	120	101	64	260	256	225	172	69	1,439
Lampaita ...	18	18	37	24	78	142	115	785	1,655	921	529	39	4,361
Sikoja	192	297	248	160	264	226	219	304	372	462	129	28	2,901
Porsaita	1	—	7	—	1	—	3	17	—	40	—	22	91
Hevosia ...	5	8	3	7	9	11	4	4	11	107	195	128	492
Yhteensä	982	1,166	1,351	2,076	2,098	1,664	1,732	4,177	6,897	8,188	4,160	837	35,328

Kaikista teuraseläimistä oli talleissa yli yön keskimäärin 35.7 %. Raavaista oli yli yön 40.6 %, lampaista 31.0 %, hevosista 33.3 % sekä sioista ja porsaista 19.0 %.

Rehuja myytiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Heiniä, kg...	4,395	2,645	2,186	6,061	3,895	2,729	2,721	6,943	10,391	16,645	6,140	1,233	65,984
Kauranrouheita † ...	86	145	77	55	129	123	435	181	216	235	87	22	1,791

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina seuraavat määrät eri eläinten suolia ja mahoja:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavasten, kpl ...	2,323	2,364	2,316	2,102	4,786	4,631	7,046	8,424	9,525	10,446	4,921	1,815	60,699
Sikojen ja hevosten, kpl	1,349	1,137	851	1,327	1,754	1,610	2,219	1,932	1,789	1,506	849	620	16,943
Pikkuvasikoiden, lampaiden ja porsaiden, kpl ...	225	304	214	236	849	1,193	1,794	4,395	4,517	3,198	1,235	383	18,543

Vuotien tarkastus. Vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

Kuukausi	Tarkastettu, kpl	Lelmattu, kpl			Nykyvikkoja, kpl %		Luonnonvikkoja, kpl %	
		I lk.	II lk.	III lk.	kpl	%	kpl	%
Tammikuu	2,120	1,020			205	9.7	895	42.2
Helmikuu	2,365	1,258			259	11.0	848	35.9
Maaliskuu	2,348	1,625			195	8.3	528	22.5
Huhtikuu	3,347	1,513			141	4.2	1,693	50.6
Toukokuu	4,771	3,678			370	7.8	723	15.2
Kesäkuu	4,399	3,568			277	6.3	554	12.6
Heinäkuu	7,098	3,759			366	5.2	386	5.4
		1) I lk. II lk. III lk.						
		2,195	350	42				
Elokuu	8,433	7,431			368	4.4	634	7.5
Syyskuu	9,638	8,608			384	4.0	646	6.7
Lokakuu	10,762	10,055			327	3.0	380	3.5
Marraskuu	5,568	5,071			257	4.6	240	4.3
Joulukuu	2,556	2,350			64	2.5	142	5.6
Yhteensä	63,405	52,131	3,717	117	3,213	5.1	7,669	12.1

1) Kansanhuoltoministeriön kesäkuun 28 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 344 mukaan on naudan ja hevosen vuodat jaettu laatunsa perusteella kolmeen (I—III) eri luokkaan. Samaten kansanhuoltoministeriön marraskuun 4 p:nä 1940 tekemän päätöksen n:o 603 mukaan on lampaan, vasikan, naudan ja hevosen vuodat jaettu kolmeen (I—III) eri luokkaan.

Siipikarjateurastamo. Kertomusvuonna teurastettiin kanoja ja muuta siipikarjaa yhteensä 502 kappaletta, niistä tammikuussa 10, kesäkuussa 55, heinäkuussa 356, lokakuussa 75 ja joulukuussa 6 kappaletta.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1940 kuluessa kaikkiaan 4,023,161 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 56,147.5 kg:aan paloiteltua lihaa sekä alla mainittuihin ruholajeihin; vertauksen vuoksi julkaistaan v:n 1939 vastaavat luvut:

	1939		1940	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	174	—	390	—
Lehmiä	5,485	27	12,756	17
Hiehoja ja isoja vasikoita	14,027	5	15,791	3
Pikkuvasikoita	30,524	37	39,584	13
Lampaista ja vuohia	14,424	3	14,694	4
Sikoja	7,374	192	7,871	102
Porsaita	281	—	320	2
Hevosia	285	—	1,014	1
Yhteensä	72,574	264	92,420	142

Tarkastusten johdosta erikoiskäsiteltiin 3 raavasta ja 5 isoa vasikkaa sekä hylättiin seuraava määrä koko ruhoja ja ruhojen osia:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhojen osia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	1	114	4	88	202
Lehmiä	81	10,885	27	858	11,743
Hiehoja ja isoja vasikoita	23	1,145	19	259	1,404
Pikkuvasikoita	386	4,715	79	561	5,276
Lampaista ja vuohia	17	163	7	43	206
Sikoja	15	845	59	534	1,379
Porsaita	1	24	—	—	24
Hevosia	14	2,523	1	4	2,527
Paloiteltua lihaa	—	—	—	229	229
Yhteensä	538	20,414	196	2,576	22,990

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 15,411 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 38,401 kg.

Tukkumyynnihallia, jäädyttämöä ja syväjäädättämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Tukkumyynnihallissa myytiin:													
Raavaita kpl	4,137	4,451	4,451	4,676	5,277	4,270	4,589	6,264	7,924	9,948	6,778	3,450	66,215
Isoja vasikoita »	3,590	3,536	3,200	2,770	5,333	4,630	6,051	7,347	7,610	7,655	4,086	2,177	57,985
Pikkuvasikoita »	3,906	3,484	3,180	5,411	3,405	1,784	1,718	2,123	1,841	2,658	3,441	3,114	36,065
Lampaita »	1,448	1,229	1,054	1,431	1,494	1,451	1,867	6,232	6,726	8,581	7,172	1,770	40,455
Sikoja »	3,241	3,296	3,065	3,880	3,856	2,397	2,363	2,226	2,428	2,432	284	928	30,396
Porsaita »	19	9	4	6	5	2	1	8	7	10	5	39	115
Hevosia »	18	29	35	21	46	58	68	57	88	372	1,191	1,042	3,025
Yhteensä, kpl	16,359	16,034	14,989	18,195	19,416	14,592	16,657	24,257	26,624	31,656	22,957	12,520	234,256
Muuta tavaraa, kg	491	1,986	1,518	14,819	5,349	6,833	4,682	7,899	15,647	16,007	2,230	21,774	99,235

Kilogrammoiksi muunnettuna muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	998,190	Toukokuu	1,324,458.5	Syyskuu	1,607,058.5
Helmikuu ..	1,054,922	Kesäkuu .	1,059,132.5	Lokakuu ...	2,062,916.5
Maaliskuu ..	1,006,011	Heinäkuu	1,120,773.5	Marraskuu .	1,491,174
Huhtikuu ..	1,084,424	Elokuu ...	1,372,258	Joulukuu ...	922,835.5
				Koko vuosi	15,104,154

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Jäädyttämön riippuvien ruohojen osastoissa säilytettiin:													
Raavaita ja isoja vasikoita kpl	11,844	9,211	13,918	17,106	12,408	12,096	17,145	21,365	21,017	21,656	9,261	4,064	171,091
Pikkuvasikoita »	3,877	4,285	5,125	3,839	2,439	1,283	1,898	2,282	2,246	2,440	2,205	2,123	34,042
Lampaita »	1,425	1,327	1,493	4,707	1,338	1,359	2,184	5,996	6,742	7,052	5,310	833	39,766
Sikoja »	3,443	3,576	1,718	4,123	4,709	2,812	3,463	2,995	3,009	2,143	388	825	33,204
Porsaita »	194	61	119	91	90	10	33	18	30	17	8	37	708
Hevosia »	20	63	89	18	103	191	255	149	226	1,016	4,790	1,886	8,806
Yhteensä, kpl	20,803	18,523	22,462	29,884	21,087	17,751	24,978	32,805	33,270	34,324	21,962	9,768	287,617
Muuta tavaraa, kg	1,735	2,540	2,239	2,345	12,160	9,088	14,860	13,314	44,401	25,247	8,043	52,234	188,206
Syväjäädättämössä säilytettiin:													
Metsänriistaa .. kg	184	34	36	—	30	—	—	—	212	1,451	151	677	2,775
Kanoja y.m. siipikarjaa »	80	—	—	—	36	316	492	3,239	3,756	4,506	6,053	9,656	28,134
Lihaa »	800	350	38,154	153,786	46,447	7,352	74,210	2,644	5,359	12,775	7,748	1,217	350,842
Muuta tavaraa »	—	—	—	90	75	—	—	—	—	—	—	—	165
Yhteensä, kg	1,064	384	38,190	153,876	46,588	7,668	74,702	5,883	9,327	18,732	13,952	11,550	381,916

Seuraavat määrät vietiin suoraan teurastamosta:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Teurastusosastoista suoraan vietiin:													
Raavaita kpl	37	56	55	86	75	72	81	99	78	48	18	22	727
Isoja vasikoita »	11	17	15	16	—	—	—	14	8	4	—	8	93
Pikkuvasikoita »	—	1	1	—	—	1	—	—	7	—	—	2	12
Lampaita »	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	5	25
Sikoja »	36	6	11	11	7	15	23	10	5	43	—	—	167
Hevosia »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Yhteensä, kpl	84	80	82	113	82	88	104	123	118	95	18	41	1,028
Lihantarkastamosta suoraan vietiin:													
Raavaita kpl	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	31	42	79
Isoja vasikoita »	5	—	—	—	—	—	—	1	2	26	35	23	92
Pikkuvasikoita »	—	—	—	—	—	—	—	1	58	141	221	310	731
Lampaita »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	153	16	226
Sikoja »	4	4	—	—	—	—	—	—	1	20	11	8	48
Porsaita »	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Hevosia »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	10	43
Yhteensä, kpl	9	6	—	—	—	—	—	2	62	249	484	411	1,223
Paloitelt. lihaa, kg	80	—	—	—	—	—	—	—	330	1,273	1,212	299	3,194
Jäähdyttämöstä suoraan vietiin:													
Pikkuvasikoita kpl	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Lampaita »	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Sikoja »	—	—	5	15	118	10	—	30	20	36	59	—	293
Porsaita »	5	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Yhteensä, kpl	5	8	6	15	119	10	—	30	23	36	59	—	311

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita kpl	870	641	919	440	663	735	588	892	1,389	1,978	1,518	968	11,601
Isoja vasikoita »	1,849	1,106	956	934	1,906	2,094	2,057	2,333	2,538	2,482	1,327	965	20,547
Pikkuvasikoita »	1,054	478	237	826	322	323	263	428	349	576	928	1,165	6,949
Lampaita »	749	359	362	272	519	600	574	277	1,206	2,985	3,313	1,027	12,243
Sikoja »	1,098	824	1,280	1,633	1,474	771	396	287	325	833	97	485	9,503
Porsaita »	10	—	—	—	1	—	1	6	—	7	13	22	60
Hevosia »	1	—	3	—	1	3	8	1	13	35	250	462	777
Yhteensä, kpl	5,631	3,408	3,757	4,105	4,886	4,526	3,887	4,224	5,820	8,896	7,446	5,094	61,680
Muuta tavaraa, kg	1,061	7,384	17,512	13,138	5,405	11,859	6,041	24,121	19,591	45,500	21,623	22,594	195,829

Punnitseminen. Seuraavat numerot valaisevat laitoksessa suoritettua muuta punnitsemista:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Vuotia kpl	1,915	2,427	2,433	3,103	5,148	5,086	7,717	8,984	10,141	11,804	6,761	3,474	68,993
Elävää karjaa »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	24
Lihaa:													
Hevosia, raavai- ta, sikoja... kpl	66	143	95	86	247	408	544	411	388	560	507	123	3,578
Vasikoita, lam- paita, porsaita kpl	2	16	8	4	37	93	182	149	276	251	513	36	1,567
Yhteensä, kpl	1,983	2,586	2,536	3,193	5,432	5,587	8,443	9,544	10,805	12,615	7,805	3,633	74,162
Muuta tavaraa, kg	633	10,695	7,279	5,407	531	144	700	533	388	1,512	1,360	1,569	30,751

Yhteensä punnittiin 3,708,794 kg, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

	Kg		Kg
Tammikuu	289,749	Heinäkuu	216,334
Helmikuu	201,800	Elokuu	276,335
Maaliskuu	279,321	Syyskuu	342,614
Huhtikuu	249,017	Lokakuu	526,054
Toukokuu	302,193	Marraskuu	397,194
Kesäkuu	270,678	Joulukuu	357,505

Koko vuosi 3,708,794

Lihan hinnoittelua ei alkupuolella vuotta sodan johdosta toimitettu ja loppupuolella noudatettiin kansanhuoltoministeriön määräämiä rajahintoja.

Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raiteseen sekä autoilla ja tuonti ulkomailta v. 1935—40 ilmenee taulukossa n:o III.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 182 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 114 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 126 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta sekä 24,003 sian ruhoa ja 56,147, s kg paloiteltua sianlihaa koskevat trikiinikokeet.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Ruhot olivat saapuneet			Ruholajit						Tutkimukset osoittivat ruhojen olevan				Tutkittua kokoruhoja kaitaan
Teurastusosastoilta	Lihan-tarkastamosta	Muualta	Raavailta	Heiloja ja isoja vasikoita	Pikkuvasikoita	Sikoja	Porsaita	Hevosia	Septikemi- sieg	bakteeripitoisia			
										Vahvasti	Heikosti	Bakteerivapaita	
81	99	2	115	34	20	9	1	3	15	30	99	38	182

Kaikista tutkituista ruhoista 8.2 % oli septikemisiä, 70.9 % bakteeripitoisia ja 20.9 % bakteerivapaita.

Septikemisistä ruhoista mainittakoon vielä seuraavaa:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit			Septikemian olivat aiheuttaneet								Septikemisistä ruhoja kaikkiaan
Teurastus-osastoilla	Lihan-tarkastamosta	Raavalla	Pitkuvasikolla	Sikoja	Kolibakteerit	Streptokokit	Diplokokit	Diplostreptokokit	Tuntemattomat bakteerit	Anaerobibakteerit	Internedius	Bipolaarit	
													Absoluuttiset luvut
1	14	5	9	1	8	2	3	—	—	2	—	—	15
% tutkituista ruhoista					% septikemisistä ruhoista								
1.2	14.1	4.3	45.0	11.1	53.4	13.3	20.0	—	—	13.3	—	—	—

Täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä tehtiin ruhoista keittokokeita ja todettiin 85 ruhossa vierasta hajua, tehden tämä 46.7 %. Haju oli 50 tapauksessa vahva ja 35 tapauksessa heikko.

Tutkimusten perusteella hylättiin ruhoista kokonaan 60 eli 33.0 %. Ainoastaan keittokokeen perusteella hylättiin ruhoista 10 eli 5.5 %.

Taulukko I valaisee näitä tutkimuksia yksityiskohtaisemmin.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset jakautuivat seuraavasti: 54 pernaruttokoetta, 20 tuberkuloosikoetta, 6 muuta bakteriologista ja bakterioskopista koetta ja 34 histologista koetta.

Kaikki pernaruttokokeet olivat kielteisiä.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit		Diagnoosi				Kielteinen	Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
Teurastus-osastoilla	Lihan-tarkastamosta	Raavalla	Sikoja	Myönteinen					
				Raavalla	Sikoja	Mikroskooppin avulla	Marsun avulla		
20	—	2	18	—	11	11	—	9	20

Myönteisiä tuloksia tutkimuksista saatiin 55.0 % pelkästään mikroskoopilla. Niistä 9 tapauksesta, jotka mikroskooppisessa tutkimuksessa antoivat kielteisen tuloksen todettiin 1 tapauksessa *Corynebacterium equi* ja 1 tapauksessa pyogenesbakteereja. Marsuja ei ole istutettu.

Histologisissa tutkimuksissa todettiin m. m. *carcinomaa* 7, *sädesieni-tautia* 2 sekä *sarcomaa*, *fibromaa* ja *sarcosporidiosisista* 1 tapauksessa.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Ruhot olivat saapuneet		Ruholajit										Tutkittuja ruhoja kaikkiaan
		Sikojä				Muita	Sonneja	Lehmiä	Ehehoja ja iso- ja vasikoita	Pikku-vasikoita	Lampaita	
Teurastus-osaistolta	Lihantarkastamosta	Sala-karjuna	Karjuna tai myöhään salvettuja									
Tutkittuja ruhoja kaikkiaan												
80	47	4	67	23	2	16	7	3	3	2	127	
Kokeessa myönteisen tuloksen antaneita ruhoja												
34	31	3	29	7	1	13	5	3	2	2	65	
Kokeen perusteella hylättyjä ruhoja												
6	24	1	2	4	1	12	3	3	2	2	30	
Hylättyjen prosenttiluvut												
7.5	51.1	25.0	3.0	17.4	50.0	75.0	42.9	100.0	66.7	100.0	23.6	

Trikiinien varalta otettiin näytteet teurastushalleista yhteensä 15,708 siasta ja porsaasta ja lihantarkastamosta yhteensä 8,295 siasta ja porsaasta sekä 56,147.5 kg:sta paloiteltua sianlihaa. Trikiinejä ei todettu.

Sairasosasto. Sairasosastossa teurastettiin tai obdusoitiin vuoden kuluessa 63 eläintä, nimittäin 5 lehmää, 2 isoa vasikkaa, 26 pikkuvasikkaa, 12 lammasta, 17 sikaa ja 1 hevonen.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula (Cysticercus inermis):

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhuja kaikkiaan
Teurastusosasto	Lihantarkastamo	Yksi	Useampia	Eivät	Kuolleita	Ainoastaan päässä	Ainoastaan sydämessä	Useammista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
62	8	44	26	54	16	47	5	18	70
Prosenttiluvut									
0.1	0.03	62.9	37.1	77.1	22.9	67.2	7.1	25.7	—

Nystyrätautia (*Tuberculosis*) ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa olivat muutokset 4 tapauksessa huomattavissa ainoastaan nielurauhasissa, 7 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa.

Matorakkula- (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymiset v. 1934—40 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	<i>Cysticercus inermis</i>		<i>Tuberculosis</i>			
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1934	158	0.38	3	0.007	8	0.05
1935	140	0.36	12	0.03	30	0.15
1936	163	0.36	4	0.009	84	0.35
1937	165	0.32	1	0.002	119	0.45
1938	264	0.41	—	—	227	0.73
1939	273	0.41	1	0.0015	153	0.41
1940	70	0.08	—	—	11	0.05

Kokoelmat. Näytteet (preparaatit) lisääntyivät vuoden aikana ja on kokoelmassa 183 näytettä.

Käyttöosasto. *Konekeskuksessa* sijaitsee laitoksen pääjako sähköä, höyryä, lämmintä ja kylmää vettä varten sekä jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kolme metyleenikloriidi turbokompressoria, joista kaksi à 240,000 ja yksi à 100,000 kaloria tunnissa eli yhteensä 580,000 kaloria tunnissa, tarpeellisine apukoneineen. Siihen kuuluvat lisäksi kaukomittaus jäähdytyshuoneiden lämmön kosteuden mittaamista varten, jäätehdas, jonka valmistuskyky on 10,000 kg kirkasta jäätä vuorokaudessa, varasto jään säilytystä varten ja korjauspaja metallitöitä varten. Eri koneiden käyttö selviää seuraavasta taulukosta:

	Tammik.	Heinäk.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Eloäk.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuos!
Käyttöaika, tuntia ja minuuttia kaikkiaan													
Jäähdytyskoneet													
I	75.55	80.10	96.00	61.45	207.55	340.50	218.35	222.05	11.55	262.45	22.30	—	1,600.25
II	—	—	—	68.10	88.10	37.10	249.55	224.15	379.40	1.00	191.55	131.10	1,371.25
IV	76.45	64.25	122.00	381.55	367.40	359.30	456.30	437.00	374.45	217.30	151.35	125.20	3,134.55
Tyhjöpumput													
I	3.15	1.30	—	4.30	10.15	5.00	7.30	7.00	3.30	—	—	—	42.30
II	2.00	—	5.15	8.00	5.15	—	3.05	—	5.00	8.00	3.20	3.45	43.40
IV	2.00	4.30	4.30	2.00	5.30	—	33.40	20.15	4.00	—	2.00	—	78.25
Suolaliuospumput jäähdyttämön													
1	—	—	—	—	286.55	378.45	467.45	445.25	391.45	267.55	214.25	148.55	2,601.50
2	75.55	80.10	96.00	129.55	8.00	—	—	—	—	—	—	—	390.00
3	—	—	—	—	349.55	359.30	456.30	437.00	385.55	218.00	151.35	—	2,358.25
4	76.45	64.25	122.00	381.55	18.15	—	—	—	—	—	—	117.30	780.50
Jäähdytysveden kiertopumput													
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	114.10	111.35	169.55	391.40	379.15	391.20	480.05	452.10	400.25	290.55	236.05	174.35	3,592.10
Pohjavesipumput													
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	—	—	—	39.40	348.10	465.35	440.50	370.30	66.05	—	—	1,730.50
Ilmapumppu	—	21.10	20.55	13.10	14.00	32.15	99.50	82.25	87.45	40.45	48.10	20.40	481.05
Tuulettaajat													
I	77.55	69.55	82.05	124.05	286.55	360.55	429.30	412.40	369.25	260.55	202.00	150.25	2,826.45
II	77.55	72.55	82.15	124.05	291.55	370.15	440.50	418.40	368.25	260.50	211.30	116.00	2,835.35
III	76.00	61.50	121.10	379.50	352.10	357.55	457.10	422.20	384.40	217.55	151.35	117.30	3,100.05
Kloorikalsiumia käytetty													
Kilogrammaa													
S I	—	—	115	1,035	1,375	805	670	470	617	600	150	300	6,137
S II	—	—	780	695	1,990	3,917	6,355	6,476	5,186	3,626	3,158	900	33,083
Tonnia													
Jäätä valmistettu	—	20	20	10	10	20	60	50	60	30	40	20	340

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa $\dot{\text{a}}$ 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttö-laitteella (ketjuarinalla). Höyrykattilat on mitoitettu niin suuriksi, että käytännössä on yksi kattila kerrallaan, toisen toimiessa varalla. Lämpökeskuksen käyttö kuukausittain selviää seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Höyrykattilat										Keskimääräinen käyttö vuorokaudessa					
	N:o I		Kivhiiniä kulu- tettu, tonnia	Tuhkaa nos- tettu, kertaa	N:o II		Kivhiiniä kulu- tettu, tonnia	Tuhkaa nos- tettu, kertaa	Arhanoottori käynyt, tuntia ja minuutteja	Hiiniä tuotti auto- kuorma, kertaa	Hiinosturi käynyt, kertaa	Vettä kulutettu m ³	Läm- mitet- ty t. ja min.	An- nettu höyryä m ³	Vettä ku- luttanut, m ³	Kivhiiniä poistettu tonnia
	Lämmi- tetty	Annettu höyryä			Lämmi- tetty	Annettu höyryä										
	Tuntia ja min.		Tuntia ja min.													
Tammik.	665.20	656.10	154.30	59	—	—	—	—	656.05	75	828	13821.28	21.10	4.45	4.98	
Helmik.	650.30	645.30	141.75	54	—	—	—	—	647.20	35	783	13422.26	22.16	4.62	4.89	
Maalisk.	554.05	537.35	115.45	45	—	—	—	—	546.05	35	621	12817.52	17.20	4.13	3.72	
Huhtik.	455.25	432.55	99.20	53	—	—	—	—	445.00	42	543	11215.11	14.26	3.73	3.31	
Toukok.	269.10	245.55	60.10	34	—	—	—	—	257.20	21	324	538.41	7.56	1.71	1.94	
Kesäk...	246.30	223.50	45.35	22	—	—	—	—	237.30	19	221	398.13	7.28	1.30	1.51	
Heinäk.	270.45	244.05	43.20	23	—	—	—	—	264.25	16	216	388.44	7.52	1.23	1.39	
Elok. ...	201.30	178.20	34.00	19	92.00	73.10	17.75	11	273.10	11	180	579.28	8.07	1.84	1.67	
Syyk. ...	—	—	—	—	277.00	245.30	61.85	45	265.15	19	325	829.14	8.11	2.73	2.06	
Lokak. ...	—	—	—	—	327.00	297.30	87.90	54	318.20	32	484	10510.33	9.36	3.39	2.84	
Marrask.	—	—	—	—	330.00	298.50	97.35	64	318.40	43	568	12011.00	9.58	4.00	3.25	
Jouluk...	—	—	—	—	390.35	363.55	105.15	46	378.20	44	576	10012.36	11.44	3.23	3.39	
Koko v.	3,313.15	3,164.20	693.35	309	1,416.35	1,278.55	370.00	222	4,607.30	392	5,669	1,10612.55	12.08	3.02	2.91	
Kattilat I ja II yhteensä	—	—	—	—	4,729.50	4,443.15	1,063.25	531	—	—	—	—	—	—	—	

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakaantui eri osastoille kuukausittain seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syyk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Lämpökeskus	138	134	128	112	53	39	38	57	82	105	120	100	1,106
Jäähdytyskoneet	46	27	9	144	575	—	14	—	9	244	148	58	1,274
Lämminvesisäiliö	1,557	1,650	1,888	1,530	1,789	1,914	1,408	1,651	2,528	3,271	2,486	1,589	23,261
Hallintorakennus	104	94	135	145	133	170	154	162	159	166	223	147	1,792
Ilmapumppu	—	11	11	8	8	41	45	48	45	29	24	13	283
Jäänvalmistus	—	24	35	14	30	37	81	67	80	53	42	26	489
Tukkumyyntihalli	21	23	23	48	43	53	59	86	65	79	120	88	708
Jäähdyttämöt	10	10	15	24	28	25	39	34	43	53	47	27	355
Sikateur. ja laboratorio	228	171	165	236	282	273	372	315	304	214	101	76	2,737
Suolipesimö	1,012	1,168	1,283	1,430	1,950	2,342	2,583	2,850	2,350	2,520	2,270	1,057	22,815
Mahojen tyhjennys os. ...	4,142	4,281	5,007	3,600	6,734	6,754	4,202	5,048	6,799	8,855	5,477	2,619	63,518
Suurkarjan teurastamo	254	248	272	320	477	569	724	879	926	875	660	299	6,503
Lihantarkastamo	3	2	4	5	7	13	33	20	9	10	9	6	121
Saniteettiteurastamo ...	—	—	—	3	6	9	5	2	31	500	1,000	592	2,148
Suurkarjan talli	25	25	40	40	50	61	73	74	78	149	63	18	696
Pienen karjan talli	9	11	14	21	40	50	85	64	73	33	9	3	412
Lantala	85	150	174	236	286	193	240	207	245	216	196	87	2,315
Vuotavarasto	7	6	3	4	5	6	10	14	15	11	11	8	100
Vaunupesimö I	118	150	274	174	324	413	470	390	220	374	304	145	3,356
Vaunupesimö II	9	2	2	40	39	20	18	61	26	31	39	16	303
Kanateurastamo	48	144	25	36	23	33	38	60	68	151	174	226	1,026
Kesänavetta	—	—	—	4	10	12	8	10	30	28	10	5	117
Pihojen puhdistus	—	—	—	—	12	18	15	9	6	3	2	3	68
Kokonaiskulutus, m ³	7,816	8,331	9,507	8,174	12,904	13,045	10,714	12,108	14,191	17,970	13,535	7,208	135,503

Rautatievaununpesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfiointi. Eri kuukausina puhdistettiin rautatievaunuja seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Joulu.	Koko vuosi
Lihavaunuja ...	137	98	99	86	171	135	126	148	183	238	235	170	1,826
Karjavaunuja ...	215	246	305	301	532	570	747	823	907	989	490	303	6,428
Yhteensä	352	344	404	387	703	705	873	971	1,090	1,227	725	473	8,254

Keskimääräinen vedenkulutus vaunua kohden oli 0.76 m³.

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntoasemalta pienjännitteisenä, suuria moottoreja varten 500 voltin ja pienempiä moottoreja varten 220/127 voltin jännitteellä. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa kuukausittain näkyy alla olevista numeroista:

	220/127 V:n va- laistuvirta, kWh	220 V:n voimavirta, kWh	500 V:n voimavirta, kWh	Koko kulutus, kWh
Tammikuu	8,210	7,774	20,200	36,184
Helmikuu	8,224	8,423	18,700	35,347
Maaliskuu	6,518	8,092	25,400	40,010
Huhtikuu	4,052	12,546	52,600	69,198
Toukokuu	2,615	16,933	83,000	102,548
Kesäkuu	2,379	21,024	100,000	123,403
Heinäkuu	3,162	25,182	122,700	151,044
Elokuu	3,329	24,787	121,700	149,816
Syyskuu	4,882	21,407	99,100	125,389
Lokakuu	8,947	14,144	66,400	89,491
Marraskuu	7,907	12,064	40,400	60,371
Joulukuu	7,041	9,006	26,400	42,447
Koko vuosi	67,266	181,382	776,600	1,025,248

Teurastamon tulot ja menot. Talousarvion mukaan oli kertomusvuonna tuloja arvioitu kertyvän yhteensä 5,350,000 mk. Todellisuudessa tulot nousivat 6,582,265: 25 mk:aan, josta summasta (tukkumyyntihallin tuloista) määräalennusta maksettiin 509,881: 80 mk, joten tuloja kaikkiaan kertyi 6,072,383: 45 mk ja olivat siis 722,383: 45 mk eli 13.5 % arvioitua määrää suuremmat.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajaus (-), mk
Teurastusosastot	1,500,000: —	1,665,811: —	+165,811: —
Lihantarkastusosasto	675,000: —	990,406: —	+315,406: —
Tukkumyyntihalli	1,200,000: —	944,080: 80	—255,919: 20
Kuljetusratojen y.m. käyttämisestä	275,000: —	185,537: 75	—89,462: 25
Jäähdyttämöt	800,000: —	1,185,924: —	+385,924: —

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylittulot (+) tai vajausta (-), mk
Suolipesimö	270,000: —	321,128: 50	+ 51,128: 50
Navetta	40,000: —	164,288: —	+ 124,288: —
Lihojen, vuotien y.m. punnitus	35,000: —	42,944: —	+ 7,944: —
Konttorien, ravintolan y.m. vuokrat ..	90,000: —	119,410: 95	+ 29,410: 95
Rehut	30,000: —	84,588: 15	+ 54,588: 15
Vaunujen puhdistus, hylkyliha, lanta y.m.	225,000: —	164,909: 95	— 60,090: 05
Vuotavaraston vuokrat ja ostoluvat ...	114,000: —	127,010: 15	+ 13,010: 15
Elävän karjan myyntimaksut	20,000: —	12,713: —	— 7,287: —
Kanateurastamo	15,000: —	1,965: 05	— 13,034: 95
Erikseen mainitsemattomat tulot	11,272: —	11,943: 15	+ 671: 15
Luontoisedut	49,728: —	49,728: —	—
Yhteensä	5,350,000: —	6,072,383: 45	+ 722,383: 45

Alla olevat luvut osoittavat miten kokonaistulot jakautuivat eri kuu-
kausiin:

	Mk		Mk
Tammikuu	352,424: —	Heinäkuu	572,588: 20
Helmikuu	438,922: 10	Elokuu	604,909: 65
Maaliskuu	417,695: 65	Syyskuu	682,378: 80
Huhtikuu	713,155: 10	Lokakuu	875,178: 70
Toukokuu	520,762: 75	Marraskuu	579,328: 90
Kesäkuu	452,866: 70	Joulukuu	372,054: 70
Yhteensä ¹⁾	6,582,265: 25		

Kaupungin v:n 1940 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten mää-
rärahoja yhteensä 5,307,161 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myön-
nettiin lisämäärärahoja yhteensä 124,162: 70 mk sekä ylitysoikeutta
1,362,017: 15 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 6,793,340: 85 mk,
mistä käytettiin 6,550,720: 30 mk. Käytettyyn määrään sisältyy myös
teurastamon tilitysvuokra 1,173,660 mk. Vajausta syntyi 1,119,396: 60
mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai yliitys (-), mk
Palkkiot	29,000: —	26,700: —	+ 2,300: —
Sääntöpalkkaiset virat	²⁾ 1,671,896: —	1,681,776: 55	— 9,880: 55
Tilapäistä työvoimaa	161,640: —	124,941: 45	+ 36,698: 55
Kesälomasijaiset	87,190: —	85,751: 80	+ 1,438: 20
Vuokra	1,173,660: —	1,173,660: —	—
Lämpö ³⁾	⁴⁾ 362,788: 35	1,262,788: 35	— 900,000: —
Valaistus	76,000: —	71,083: 85	+ 4,916: 15
Siivoaminen	7,500: —	5,366: 50	+ 2,133: 50
Vedenkulutus	263,320: —	263,970: 20	— 650: 20
Puhtaanapito	⁵⁾ 125,064: 35	293,517: 40	— 168,453: 05
Painatus ja sidonta	60,000: —	59,881: —	+ 119: —
Tarverahat	131,700: —	82,998: —	+ 48,702: —
Vaatteiden pesu	13,000: —	8,564: 40	+ 4,435: 60
Koneiden ja työkalujen hankinta ...	196,605: —	148,435: 60	+ 48,169: 50
Yleisten laitteiden kunnossapito ..	385,600: —	⁶⁾ 385,511: 2	+ 88: 75
Tapaturmavakuutusmaksut	10,000: —	6,731: 50	+ 3,268: 50
Käyttövoima	474,000: —	658,099: 95	— 184,099: 95
Rehut ja kuivikkeet	35,000: —	58,151: 90	— 23,151: 90
Tarveaineet	167,360: —	152,790: 60	+ 14,569: 40
Yhteensä	5,431,323: 70	6,550,720: 30	— 1,119,396: 60

¹⁾ Tähän sisältyy määrälennus 509,881: 80 mk. — ²⁾ Vuoden vaihteessa oli teurastamossa varastoituna 599,878: 40 mk:n arvoinen halkovarasto, joka siis maksettiin tämän momentin varoilla. — ³⁾ Tähän sisältyy vuoden kuluessa myönnettyjä lisämäärärahoja, 68,110 mk. — ⁴⁾ S:n 9,988: 35 mk. — ⁵⁾ S:n 46,064: 35 mk. — ⁶⁾ Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan siirrettiin tästä 150,000 mk v:n 1941 käyttöön.

I. Septikemian varalta laboratoriossa tutkitut ruhot

Tutkimuksen syy		Raa- valta		Isoja vasik.		Pikku- vasik.		Lam- paita		Sikoja		Por- saita		Hevosta	
		Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.	Ei sept. kemisiä	Ei sept.
Abscessus	Märkäpesäkkeet	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Arthritis	Nivel tulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastritis traumatica	Traumaattinen mahatulehdus	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haemorrhagia	Vertymä	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hepatitis	Maksatulehdus	2	18	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Hydraemia	Vesitauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Icterus	Keltatauti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lienitis	Pernatulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mastitis	Utaretulehdus	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metritis	Kohtutulehdus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nephritis	Munuaistulehdus	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oedema	Vesipöhö	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pericarditis traumatica	Traumaattinen sydänpussintu- lehdus	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Pneumonia	Keuhkokuume	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura uteri	Kohdun repeämä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaccin variol	Istutusrokko	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vulnus	Haava	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Elimien puuttuminen	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Hätäteurastus	—	8	—	4	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	Punaiset rauhaset	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Vaikea synnytys	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	Verenmyrkytykseen viittaavia muutoksia	—	3	—	—	5	9	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Verinen liha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	Vieras haju	—	20	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	Vieras väri	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä		5	110	—	34	9	11	—	—	1	8	—	—	1	—

II. Hylkäämiset, ryhmitettyinä nii-

Hylkäämisen syy		Teurastus-															
		Sonneja ja härkiä		Lehmiä				Hiehoja ja isoja vasik.		Pikkuvassikoita							
		Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elini- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.				
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	1	—	3	—	18	155	—	—	—	—	8	—	—	—	—
2	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	6	—	—	34	—	—	—	—	1	—	—	—	—
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	3	—	—	204	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Apthae epizooticae	Suu- ja sorkkatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	13	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—
	Bronchopneumonia inf. catarrhalis		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Cachexia	Näntyminen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, vertymät	—	1	—	1	44	15	1	9	—	—	2	—	—	—	—
9	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	2	34	—	—	—	—	3	—	—	—	—
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	3	—	1	26	—	—	—	—	32	—	—	—	—
11	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Dermatitis	Ihotulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Distomatosis	Maksamadot	—	—	92	—	—	5,503	—	—	—	—	275	—	—	—	1
14	Emphysema	Ilmapöhö	—	—	—	—	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—	1
15	Enteritis	Suolitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
16	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	2	—	—	—	—
17	Hepatitis	Maksatulehdus	1	—	1	—	—	53	—	—	—	—	2	—	—	—	1
19	—	Hätäteurastus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—
21	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Lienitis	Pernatulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	Likaantumisen	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	353	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Myocarditis	Sydänlihaksen tulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Necrosis	Kuolio	—	—	7	—	1	28	—	—	—	—	24	—	—	—	—
28	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	1	—	—	11	—	—	—	—	1	—	—	—	—
29	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Pericarditis	Sydänpussintulehdus	—	—	1	2	2	37	1	—	—	—	4	—	—	—	—
31	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	90	839	1	—	40	—	30	38	—	—	—
33	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	86	—	—	—	—	5	—	—	—	—
34	Pyaeemia	Märkämyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Rachitis	Riisitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	Rehu-, kaltausvesi-, veriaspiratio	—	—	322	—	—	1,514	—	—	—	—	676	—	—	—	9
37	Ruptura uteri	Kohdun repeämä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
39	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	1	2	8	—	—	—	3	—	—	—	—
41	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	—	1	19	1	—	—	4	1	—	—	—
42	Aliae invasiones	Muut loistaudit	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—
43	Alii morbi	Muut taudit	1	1	4	3	10	64	2	1	—	7	3	—	—	—	1
44		Yhteensä	3	2	443	101	932	8,218	7	51	1,051	39	38	14	—	—	—

Huom.: Taulukkosarkeeseen Elimiä y.m. merkityt luvut eivät osoita elinten lukua, vaan

den syyn ja kohteiden mukaan

osastot				Lihantarkastamo																			
Lampalta		Sikoja		Porsaita		Hevosta		Sonneja ja härkiä		Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasik.		Pikkuvasikoita									
Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Ruuhonosta elin- neen tai ilman Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.								
																1							
																2							
																3							
																4							
																5							
																6							
																7							
																8							
																9							
																10							
																11							
																12							
																13							
																14							
																15							
																16							
																17							
																18							
																19							
																20							
																21							
																22							
																23							
																24							
																25							
																26							
																27							
																28							
																29							
																30							
																31							
																32							
																33							
																34							
																35							
																36							
																37							
																38							
																39							
																40							
																41							
																42							
																43							
37	361	341	48	231	2,340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44							
								6	11	27	1	4	29	81	27	693	23	19	231	386	79	227	44

eläinten lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

Hylkäämisen syy		Lihantarkastamo													
		Lampaista		Sikojia		Porsaita		Hevosia		Paloitettua lihaa, kg					
		Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimeen tai ilman	Elimiä y.m.	Koko ruhoja elimeen	Elimiä y.m.						
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet			3										
2	Actinomycosis	Sädesienitauti													
3	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa													
4	Apthae epizooticae	Suu- ja sorkkatauti													
5	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus													
6	Bronchopneumonia inf. catarrhalis chron. suum	Porsasyskä			4										
7	Cachexia	Nääntyminen	1												
8	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, vertymät			1	14	1		1	1					
9	Cystae	Rakkokasvaimet													
10	Cysticercus inermis	Matorakkulat													
11	Cysticercus tenuicollis	Matorakkulat		3											
12	Dermatitis	Ihotulehdus													
13	Distomatosis	Maksamadot		81											
14	Emphysema	Ilmapöhö													
15	Enteritis	Suolitulehdus													
16	Erysipelas suis	Sikaruusu			1	1									
17	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus													
18	Hepatitis	Maksatulehdus				1			1	1					
19	—	Hätäteurastus													
20	Icterus	Keltatauti													
21	—	Kehittymättömyys													
22	Lienitis	Pernatulehdus													
23	—	Likaantuminen	1			2				4	58				
24	Mastitis	Utaretulehdus				1									
25	Metritis	Kohtutulehdus													
26	Myocarditis	Sydänlihaksen tulehdus													
27	Necrosis	Kuolio		2											
28	Nephritis	Munuaistulehdus													
29	Paresis puerperalis	Poikimahalvaus													
30	Pericarditis	Sydänpussintulehdus													
31	Peritonitis	Vatsakalvontulehdus				1									
32	—	Pilaantuminen	12	6	44	5	33	17		4	2	171			
33	Pneumonia	Keuhkokuume			8			2			2				
34	Pyæmia	Märkämyrkytys													
35	Rachitis	Riisitauti					1	1							
36	—	Rehu-, kaltausvesi-, ve-riaspriatio		16				93				4			
37	Ruptura uteri	Kohdun repeämä													
38	Septicæmia	Verenmyrkytys				2				1					
39	Tuberculosis	Nystyrätauti													
40	Tumores	Kasvannaiset									1				
41	—	Vieras hajui, väri, maku...	1			3	4		1		2				
42	Aliae invasiones	Muut loistaudit			3							6			
43	Alii morbi	Muut taudit	3			2				5					
44		Yhteensä	17	7	157	15	59	121	1	—	—	14	1	20	229

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Lihantuonti Helsinkiin rautateitse muille asemille kuin teurastamon raitteeseen, autoilla ja meritse ulkomailta tuotu lihaa vuosina 1935—40

Vuosi ja kuukausi	Helsingin pikata- ra-asema	Töölön tavara- asema	Vallilan asema	Muut purkaus- paikat	Rauta- teitse yhteensä	Autoilla	Meritse ulkomailta	Kaiken kalkkiaa
kg								
1940								
Tammikuu	1,598	—	12,616	75,509	89,723	—	—	89,723
Helmikuu	2,005	956	13,368	12,145	28,474	—	—	28,474
Maaliskuu	6,756	—	17,457	47,716	71,929	—	—	71,929
Huhtiuku	2,947	—	201,788	—	204,735	—	—	204,735
Toukokuu	5,171	—	110,329	—	115,500	13,884	—	129,384
Kesäkuu	8,766	—	14,275	74,499	97,540	7,502	—	105,042
Heinäkuu	3,640	—	25,348	6,604	35,592	53,252	97,971	186,815
Elokuu	3,164	—	88,785	—	91,949	9,546	34,000	135,495
Syyskuu	3,174	—	1,221	24,801	29,196	5,803	—	34,999
Lokakuu	26,250	—	21,294	12,313	59,857	10,635	—	70,492
Marraskuu	53,982	3,289	17,150	21,525	95,946	7,772	—	103,718
Joulukuu	22,373	3,355	17,243	35,296	78,267	2,754	—	81,021
<i>Koko vuosi</i>	<i>139,826</i>	<i>7,600</i>	<i>540,874</i>	<i>310,408</i>	<i>998,708</i>	<i>111,148</i>	<i>131,971</i>	<i>1,241,827</i>
1939	75,786	8,034	198,538	—	282,358	•	322,093	604,451
1938	76,973	7,316	181,768	—	266,057	•	323,609	589,666
1937	66,760	8,640	203,463	—	278,863	•	479,176	758,039
1936	78,329	27,692	67,429	—	173,450	•	420,376	593,826
1935	100,905	25,864	45,941	—	¹⁾ 179,131	•	474,201	653,332

¹⁾ Tähän sisältyy Sörnäisten aseman tuonti, 6,421 kg.